

Energiutvalgets rapport

Forslagsstiller:

Trøndelag (Sendt inn av delegat #223)

Forslagsnummer:

ER1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:21

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

* Vi må holde fast på at ren og rimelig strøm skal være et gode for befolkningen i Norge og et konkurransefortrinn for bedriftene. Vi skal derfor ha som mål at Norge har lavere strømpriser enn i Europa.

* Det må på plass et forbud mot næringsvirksomhet som driver produksjon av kryptovaluta, "kryptofabrikker", i Norge

* Det må åpnes for utbygging av små- og mellomstore vassdrag også der verneplaner må utfordres og spesielt der hvor det er behov for et forsterket vern mot flom.

Innkomne forslag organisasjon og vedtekter

Forslagsstiller:

259 Anita Børstad

Forslagsnummer:

OV1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:33

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Medlemmer som er tilknyttet en partiavdeling i et annet kommuneparti enn der de er folkeregistrert, kan velge å reservere seg mot å telle med i utregning av representasjon.

Skatte- og avgiftspolitik

Forslagsstiller:

84 Geir Roger Borgedal

Forslagsnummer:

S1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 12:40

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Styrke sirkulærøkonomien gjennom fjerning av juridiske og økonomiske hindringer. Et eksempel på dette, er å fjerne momsen på salg av gjenbruksvarer.

Utenriks- og forsvarspolitik

Forslagsstiller:

153 Vanja Grut

Forslagsnummer:

U1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 12:46

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

1. Støtte til sikkerhetsberedskapen til land som er direkte og indirekte er truet av Russlands krigføring:

Norge må øke støtten til sikkerhetsberedskapen som ytes til Georgia, Moldova og Bosnia, slik at disse landene kan bedre sin evne til å opprettholde sikkerhet og politisk uavhengighet.

Begrunnelse:

Krigen som Putin begynte i 2014 påvirker Ukrainerne mest av alle. Dette er det ingen tvil om, men det er også mange andre Europeiske land som har fått en annen hverdag som følge av krigen. Hele Europa merker krigen, men noen land som ikke er med i NATO men ønsker det opplever krigen som en enda større trussel. Land som Georgia, Moldova og Bosnia-Hercegovina frykter at Russland vil forsøke å øke innflytelsen i landene og på den måten bygge ned deres sikkerhet og politiske uavhengighet. Disse landene har søkt om medlemskap i NATO, men de oppfyller ikke vilkårene helt for å komme inn i NATO. For Europa er det viktig at samtlige land skal ha muligheten til å utvikle demokrati og kunne ta egne valg. Dette er noe Russland har forsøkt å jobbe mot i mange år. Dette arbeidet har blitt forsterket siden annekteringen av Krim og spesielt siden krigen i Ukraina begynte. Norge bør være et land som går først i rekken til å hjelpe land som forsøker å bygge et moderne demokrati uten påvirkning fra andre som ikke ønsker demokrati. Derfor er det viktig at NATO holder døren åpen for samtlige land som ønsker medlemskap, da disse landene ønsker det for å sikre sine innbyggere.

Utenriks- og forsvarspolitik

Forslagsstiller:

153 Vanja Grut

Forslagsnummer:

U2

Sendt inn:

4.5.2023 kl 12:49

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Luftforsvarets skolesenter på Kjevik

I 2016 ble luftforsvarets skolesenter på Kjevik vedtatt flyttet til Værnes, en beslutning som ble gjort i en annen tid og under helt andre forutsetninger og forhold enn i dag. Blant annet står vi i en annen økonomisk virkelighet enn vi gjorde i 2016, men det sikkerhetspolitiske er et stadig viktigere argument for å stoppe planene om flytting av skolesenteret. Etter Russlands invasjon av Ukraina, står vi i en annen verden enn vi gjorde for få år siden, med behov for å styrke gode og velfungerende lokasjoner for utdanning og militært nærvær, fremfor å bruke enorme summer på å flytte virksomheten til andre deler av landet. Det har vært en eksplosiv prisvekst det siste året, og det er svært lite sannsynlig at investeringsbeløpene som var gjeldende i 2016, noensinne vil bli de samme igjen. I tillegg er vi svært bekymret for tapet av kritisk kompetanse som vil oppstå som følge av en eventuell flytting, som hverken region eller nasjon har råd til å bære. Kristiansand Arbeiderparti vil at regjeringen stopper planene om å flytte luftforsvarets skolesenter på Kjevik

Utenriks- og forsvarspolitik

Forslagsstiller:

46 Katinka Riksfjord Sporsem

Forslagsnummer:

U3

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:23

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Klimapolitikk og likestilling

Konsekvensene av klimaendringer er ekstreme, spesielt for sårbare grupper. I mange land opplever jenter og kvinner diskriminering. I flere land får ikke jenter utdanning, abort er forbudt eller lite tilgjengelig, og vold mot kvinner er utbredt. Klimaendringer kan sette jenter og kvinners posisjon ytterligere tilbake. Samtidig spiller kvinner en avgjørende rolle, for eksempel i global matproduksjon. Kvinner er også ofte mer avhengig av naturressurser, for eksempel for å sikre mat og rent vann. Det gjør at mange kvinner er spesielt sårbare for endringer i miljøet.

Mer intenst og hyppig ekstremvær, kan føre til at tilgangen til tjenester knyttet til seksuell og reprodutiv helse, kan reduseres, og i verste fall stoppe. Det igjen kan føre til økt risiko for uønskede graviditeter og komplikasjoner ved graviditet. Klimaendringer er med på å forsterke ulikheter, og når for eksempel en families inntekt forsvinner, går det ofte på bekostning av jenters skolegang.

Likestilling er en forutsetning for å oppnå bærekraftsmålene. Bærekraftsmål 5 om likestilling må også kobles til de andre bærekraftsmålene for at ikke eksisterende kjønnsforskjeller øker. Det er derfor viktig at kjønnsperspektivet er sentralt i alle deler av arbeidet med miljø og klimaendringer. Kvinner rammes hardt av klimaendringer, og bidrar også til å skape flere og bedre løsninger.

Klimakrisa er ikke kjønnsnøytral. For at vi skal klare å løse den, må likestilling settes tydeligere på den klimapolitiske agendaen. Fortsatt er det ofte flest menn ved forhandlingsbordet, og for å skape varig endring, er det avgjørende at kvinner inkluderes og er en sentral del av beslutningsprosessene.

Arbeiderpartiet vil at:

- kvinner må involveres i beslutningsprosesser og være en sentral del av klimaforhandlinger
- kjønnsperspektivet må være sentralt i alle deler av arbeidet med miljø og klimaendringer
- det skal være en prioritet å opprettholde jenters rett til utdanning, både før, under og etter situasjoner forårsaket av klimaendringer
- det skal være helhetlig oppfølging og en kontinuerlig tilgang til informasjon og tjenester for seksuell og reprodktiv helse og rettigheter, spesielt i krisesituasjoner

Utenriks- og forsvarspolitik

Forslagsstiller:

Trøndelag (Sendt inn av delegat #223)

Forslagsnummer:

U4

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:26

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

* Regjeringen må sørge for utbygging av nødvendig infrastruktur på vei, bane og havn som følge av NATO-utvidelsen og om det kan etableres et forsvarsinfrastrukturfond som ledd i å nå NATOs mål om 2% av BNP til Forsvar.

Utenriks- og forsvarspolitikk

Forslagsstiller:

288 Eirik Losnegaard Mevik

Forslagsnummer:

U5

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:44

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Jernbaneutbygging i nordområdene må ses i sammenheng med forsvarets og NATOs behov for infrastruktur.

Transport og samferdselspolitikk

Forslagsstiller:

165 Lin Veronica Jacobsen

Forslagsnummer:

T1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 11:45

Linjenummer:

0 til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Rogaland Arbeiderparti ber regjeringen om å få fortgang i prosessen med å se på organiseringen av veisektoren. Dette arbeidet bør om mulig sees i sammenheng med NTP.

Transport og samferdselspolitikk

Forslagsstiller:

25 Grete Irene Sjøli

Forslagsnummer:

T2

Sendt inn:

4.5.2023 kl 13:19

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Bestillingstransport og aktive liv:

Et bærekraftig tilbud, bussen kommer når den trengs, fokus på hverdagsmestring og folkehelse. Større valgfrihet for de som bor i distriktene.

Forebygging av ensomhet og utenforskap.

Pilotprosjekt over 6 måneder, viser gode resultater, og bør lede frem til endringer i kollektivsystemet.

By og land, hand i hand

Transport og samferdselspolitikk

Forslagsstiller:

58 Andreas Halse

Forslagsnummer:

T3

Sendt inn:

4.5.2023 kl 14:53

Linjenummer:

0 til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Felles forslag fra Dag Mossige, Rogaland, Per-Olav Hopsø, Trøndelag, Geir Steinar Dale, Hordaland og Andreas Halse, Oslo.

Lokal handlefrihet i samferdsel- og miljøpolitikken

Arbeiderpartiet ønsker å gi kommunene større handlefrihet til å være foregangskommuner. Vi har mange eksempler på byer og bygder i hele landet som gjør gode tiltak for å redusere utslipp og gjøre lokalsamfunnene triveligere. De ønsker å være foregangskommuner, og ender ofte opp med å være til inspirasjon for andre. Vi vil bygge opp under det lokale arbeidet i disse kommunene.

Vi trenger et kollektivløft for å nå klimamålene innenfor transportsektoren. Hvis samferdselen i Norge skal bli grønn må fylkene ha handlingsrom til å investere i og drifte kollektivtrafikk som gjør det til et attraktivt og tilgjengelig tilbud. Ferger, hurtigbåter, busser, trikker og bybaner er viktige elementer i det grønne skiftet som trenger solid finansiering og statlige bidrag.

Arbeiderpartiet vil sette av to milliarder til et kollektivløft i fylkene. Midlene settes av til bedre kollektivtrafikk, men det er fylkene som må vurdere om pengene kommer best med til bedre tilbud, nye investeringer eller reduserte priser. Her er det forskjellige behov i ulike deler av landet.

Arbeiderpartiet ønsker å forsterke bypakkene. Bypakkene skal bidra til å nå nasjonale mål. De lokale partene i bypakkene er godt egnet til å vurdere hvordan vi skal nå de målene. Kollektivinvesteringene i de store byene er nødvendige for å nå de nasjonale klimamålene. Arbeiderpartiet står fast på vi skal ha 70 prosent statlig delfinansiering av disse viktige prosjektene, slik det er nedfelt i Hurdalsplattformen.

Arbeiderpartiet vil sørge for at forsøksloven brukes i mye større grad i samferdsels- og miljøpolitikken. Det trengs nye grep og kommunene kan spille en avgjørende rolle. Statlig regelverk ikke står i veien for kommuner som ønsker å ta nye grep i samferdsels- og miljøpolitikken. Vi vil derfor arbeide for å endre nasjonale regler som begrenser kommunenes handlefrihet til å gå foran. Det betyr ikke at vi vil tre løsninger over

kommunene. Kommunene er forskjellige, og har glede og nytte av lokale tiltak. De lokale representantene er best egnet til å lage lokale tilpasninger og få til løsninger som passer i sine samfunn.

De siste årene har flere kommuner begynt å stille krav om fossilfrie- eller utslippsfrie byggeplasser i sine anbud. Det har vært en klar suksess, som har bidratt til å utvikle markedet og presse prisene. Det har også internasjonale ringvirkninger. For å utnytte teknologien, redusere utslipp og kutte kostnadene vil Arbeiderpartiet gi kommunene mulighet til å stille krav om nullutslipp på private byggeplasser framover. Arbeiderpartiet støtter samtidig at kommunene selv skal få bestemme om de vil ha nullutslippssoner i sin kommune. De bør også kunne bruke parkeringsavgifter som virkemiddel på private, kommersielle parkeringsplasser.

En rekke kommuner gjør nå tiltak for å styre biltrafikken, redusere farten og flytte den ut av boligområdene. Vi vil gi kommunene større mulighet til å ta i bruk automatisk trafikk kontroll (ATK). I dag har vi ganske strenge retningslinjer for ATK, som begrenser mulighetene til å bruke ATK når fartsgrensa er 30 km/t. Samtidig vil vi åpne for at kamera kan brukes til å kontrollere flere skilt, som gjennomkjøring forbudt, slik det er gjort med suksess i over to hundre nederlandske kommuner. Det gir kommunene større handlefrihet i den lokale samferdselspolitikken. Da kan vi også åpne for at man kan prøve ut veier med lavere fartsgrense, som f.eks 20 km/t. Enklere skiltregelverk med for eksempel mulighet for soneskilting av boligsoneparkering er blant tiltakene vi vil se på for å gjøre det enklere for kommunene.

Arbeiderpartiet ønsker å gå gjennom reglene for HC-kort, for å finne ut av hvordan man kan tilrettelegge mer for de som er avhengige av bilen. Særlig for kommuner som satser mye på å redusere den generelle biltrafikken er det viktig å ha god tilgang for de som har HC-bevis. Vi vil vurdere om vi kan utvide mulighetene for å tillate HC-parkering, for eksempel etter den svenske modellen hvor man kan tillate HC-parkering der det er skiltet parkering forbudt, og se om det kan være aktuelt med mildere, lokale retningslinjer for utstedelse av HC-bevis.

Transport og samferdselspolitikk

Forslagsstiller:

165 Lin Veronica Jacobsen

Forslagsnummer:

T4

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:00

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Forslag:

Rogaland Arbeiderparti ber regjeringen om å få fortgang i prosessen med å se på organiseringen av veisektoren. Dette arbeidet bør om mulig sees i sammenheng med NTP.

Bakgrunn:

Måten veisektoren er organisert på i dag, fører til utilsiktede konsekvenser. Som for eksempel når E39 Osli – Ålgård, den største «flaskehalsen» mellom Stavanger og Oslo ligger i bymiljøpakken på Nord-Jæren, mens Ålgård – Lyngdal ligger hos Nye Veier. Dette har ført til at E39 – Osli – Ålgård er tatt ut av prioriteringslisten til Statens Vegvesen som er ansvarlig for bymiljøpakken. Vi trenger mer samordning og mindre oppsplitting av veisektoren. Det blir mindre penger i rammen til samferdsel, Rogaland kommer svært dårlig ut. Vi må se på løsninger som bidrar til effektivitet, mindre byråkrati og som gir oss mer vei for pengene.

(PS. Dette erstatter forslag nummer T1)

Transport og samferdselspolitikk

Forslagsstiller:

Trøndelag (Sendt inn av delegat #223)

Forslagsnummer:

T5

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:24

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

* Økte rammer til kollektivtrafikk i fylkene

Transport og samferdselspolitikk

Forslagsstiller:

Trøndelag (Sendt inn av delegat #223)

Forslagsnummer:

T6

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:24

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

* det må utarbeides en forpliktende plan på infrastruktur mellom stat og fylke, hvor staten tar et større økonomisk ansvar for fylkesveiene for å sørge for at distriktenes behov for fremkommelighet, bosetting, vekst og utvikling blir ivaretatt.

Transport og samferdselspolitikk

Forslagsstiller:

Vestland (Sendt inn av delegat #206)

Forslagsnummer:

T7

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:45

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Endring

Forslaget:

Forslag til samferdsel: Når vi no skal prioritera samferdselsprosjekt er Vestland klar på at liv og helse må vera eit førande prinsipp.

Barnehage-, skole- og utdanningspolitikk

Forslagsstiller:

32 Ståle Grøtte

Forslagsnummer:

BH1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 13:11

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Forslag:

De økonomiske ordningene til VGS-elever som bor alene, og som ikke har økonomisk støtte fra foresatte, må styrkes.

Begrunnelse:

Aleneboende VGS-elever som lever uten økonomisk støtte fra foresatte er i dag svært ofte i en utsatt økonomisk situasjon som gjør at mange lever på et økonomisk minimum og må prioritere å jobbe fremfor å gjennomføre VGS. på en god måte.

Barnehage-, skole- og utdanningspolitikk

Forslagsstiller:

112 Mons-Ivar Mjelde

Forslagsnummer:

BH2

Sendt inn:

4.5.2023 kl 13:54

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Høyere yrkesfaglig utdanning

Arbeiderpartiet har en lang tradisjon for å støtte opp under yrkesfaglige utdanningsretninger.

Partiprogrammet ved valget og Hurdalsplattformen slår fast en satsning på både yrkesfag og fagskoler som er viktige steg i retning av en styrket yrkesfaglig utdanning.

Det naturlige steget videre er å utvikle en høyere yrkesfaglig utdanning i Norge. I dag er det fagskolene som bidrar med dette, både gjennom ordinære studieprogrammer og kortere bransjeprogrammer leveres det utdanning av høy kvalitet. Dette er det verdt å bygge videre på.

Å ha en mulighet til å videreutvikle seg, ta utdanning på et høyere nivå og vokse med oppgavene i arbeidslivet er like viktig for en som har yrkesfaglig bakgrunn som en akademisk bakgrunn. Skal vi gi rom for dette så må taket i de høyere yrkesfaglige utdanningene løftes.

Dette gjøres gjennom hvilket nivå fagskolene kan legge utdanningene sine på. Norsk kvalifikasjonsrammeverk (NKR) sier hvilket nivå de ulike utdanningene plasseres på. I dag går dette fra 1 til 8, der 2 er grunnskole, 3 og 4 er videregående opplæring, 5 er fagskole og 6,7 og 8 er høyere utdanning. For å kunne løfte høyere yrkesfaglig utdanning og fagskolene i framtida er det behov for å gi disse muligheten til å levere utdanning på nivå 6, 7 og 8.

Flere av fagskolene i dag er allerede klare for å levere utdanninger på nivå 6, tilsvarende bachelorgrad. Både Fagskolen i Viken, Innlandet og Vestland er i posisjon til å klare dette. Videre avhenger utviklingen av at fagskolesektoren trenger stabilitet i rammevilkår, slik at det kan bygges kompetanse i skolene til videre utvikling.

Finansieringen i fagskolene er i dag en utfordring. Fagskolen i Viken er i dag en av de best driftede fagskolene, med svært høy studentvekst og med en rekke nye studieprogrammer

innenfor en rekke felt. De har i dag et totalbudsjett på om lag 200 millioner kroner, der 91 av disse kommer fra fylkeskommunen som eier og 44 millioner fra prosjektorganisering. Det øvrige i er gjennom statlige tilskudd og studentenes egenbetaling. Dette er ikke en oppgave som alle eiere er opptatt av å utvikle i like stor grad, noe som bidrar til at kvaliteten på fagskolene i Norge varierer mye. Videre er så mye som 25% av fagskolenes inntekter basert på prosjektstøtte, noe som utfordrer muligheten til å rekruttere og beholde kompetansen.

Noe som er sentralt for en organisasjon som er fundamentert på kompetanse. Det er på tide at Norge tar stegene mot at vi får en solid styrking av høyere yrkesfaglig utdanning, og som blir en egen søyle i det norske utdanningssystemet. Det vil bidra til økt attraktivitet i yrkesfagene, bedre og mer tilpassede utdanninger for næringslivet og styrke vår evne til å drive etter- og videreutdanning i den skalaen vi har behov for i årene som kommer.

Arbeiderpartiet skal

- Utvikle høyere yrkesfaglig utdanning på NKR-nivå 6, 7 og 8.
- Styrke fagskolenes økonomi for å bidra til en jevnere kvalitetsutvikling i hele landet.
- Etablere en finansieringsordning for bransjeprogrammene som i større grad bidrar til forutsigbarhet for fagskolene.
- Etablere et nytt partssammensatt system for tildeling av fagskoleplasser som skal sikre at både nasjonale og regionale behov blir ivaretatt.
- Igangsette arbeidet med å gjøre fagskoleutdanningene billigere og på sikt underlegge fagskolene gratisprinsippet.
- Styrke kvalitetskravet gjennom å vekke fagområdeakkrediterte fagskoler ved utlysning av utviklingsmidler.

Barnehage-, skole- og utdanningspolitikk

Forslagsstiller:

112 Mons-Ivar Mjelde

Forslagsnummer:

BH3

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:16

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Arbeiderpartiet vil ha en bedre rammefinansiering av UH-sektoren som kan kompensere for merkostnader for flercampusinstitusjoner i en ny finansieringsmodell. Dette vil ivareta Arbeiderpartiet sine mål om regionalt nærvær, styrking av det desentraliserte tilbudet om høyere utdanning og å gjøre høyere utdanning og læring tilgjengelig der folk bor

Eableringen av Campus Hallingdal som Universitetet i Sør-Øst sitt niende campus skal være pilot for den nye finansieringsmodellen.

Barnehage-, skole- og utdanningspolitikk

Forslagsstiller:

Trøndelag (Sendt inn av delegat #223)

Forslagsnummer:

BH4

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:20

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

* Innføre «praktiske ferdigheter» som en sjettede grunnleggende ferdighet nå.

- Endre timetallene i grunnskolen og videregående skole for å gi mer tid til praktiske fag

* Gjennomføre et utstyrløft i skolen der vi sikrer tilstrekkelig utstyr til å drive en variert og praktisk undervisning.

* For å lykkes må elevene få undervisning som er relevant og meningsfull. Det må bygges verksteder og vi må la de jobbe praktisk med fag i langt større grad enn i dag.

Barnehage-, skole- og utdanningspolitikk

Forslagsstiller:

Trøndelag (Sendt inn av delegat #223)

Forslagsnummer:

BH5

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:28

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

* bemanningsnormen skal følges hele dagen, og at pedagogisk arbeid, møtetid og annet fravær ikke skal gå utover antall ansatte som er sammen med barna.

Næringspolitikk

Forslagsstiller:

153 Vanja Grut

Forslagsnummer:

N1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 12:51

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Felles pantesystem for Norden

«Pant alt, det har en verdi.» Slik hører vi verdenskjente idrettsstjerner som Karsten Warholm snakke om panting. Og her er vi verdensmestrene også, for Norge panter omslag 92% av all drikkevareemballasje. I 2021 så pantet vi totalt 1 552 484 062 drikkevareemballasjer, hvor vi resirkulerte totalt 12 921 tonn aluminium og 23 092 tonn plast.

I dag får man ikke pantepenger for norsk plastemballasje i eksempelvis Danmark og Sverige. Noen steder aksepteres emballasjen, slik at den i det minste kan bli gjenvunnet. Det har flere ganger vært forsøkt å få til et felles pantesystem for Norden, men arbeidet stagnerer

stadig. Derfor vil Agder Arbeiderparti gjøre nok et forsøk på å samkjøre pantesystemet i Norden, slik at du kan pante en dansk boks i Norge og få penger for den.

Agder Arbeiderparti vil innføre en felles nordisk panteordning

Næringspolitikk

Forslagsstiller:

82 Bjørn Ola Aukrust

Forslagsnummer:

N2

Sendt inn:

4.5.2023 kl 14:07

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Forslag:

Lausdriftskravet for mjølke- og storfeproduksjon i 2034 frafalles i eksisterende fjøs men beholdes på nybygg.

Begrunning:

Lausdriftkravet vart vedtatt i 2004. Det skal altså gå 30 år frå vedtak til innføring av kravet. Er dette 30 år med systematisk mishandling av dyr?

Det er ei frykt at innføring av dette og andre krav i ei næring som slit med å finansiere vanleg vedlikehald vil føre til eit dramatisk fråfall av gardar i drift i distrikta. Dei som blir att vil i større grad ha dyra i små luftegardar inntil fjoset, gjerne med fast dekke for å unngå gjørme der dei går. Vi får lågare sjølvforsyningsgrad og må importere enda meire av maten vi et. Denne kjøper vi til dels frå område som har flyktingar som rømmer frå svolt og konflikter som følge av kamp om knappe ressursar som mat og vatn. Kanskje tar vi i mot nokre av dei her og kjøper mat frå den delen av verda dei har flykta frå. Og er dyrevelferda betre der vi får maten frå?

Eg ber Arbeiderpartiet vedta forslaget frå Innlandet AP om å gå inn for lausdrift ved nybygg, men elles la det vera lov å ha dyr på bås også etter 2034. Vi har fått eit

Dyrevelferdsprogram(DVP), der vi har veterinær på besøk for å sjå på og få godkjent dyrevelferda i eige fjøs. Da kan ein sjå på tilstand og moglegheiter for forbetring basert på den enkelte gard og brukar. La denne ordninga få utvikle seg. Viss drifta er godkjent av DVP i 2033, la den også vera bra nok i 2034.

Næringspolitikk

Forslagsstiller:

229 Oskar Tørres Lindstad

Forslagsnummer:

N3

Sendt inn:

4.5.2023 kl 14:55

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Matproduksjon skal sikre trygg mat og beredskap gjennom sjølforsyning.

Jevnstilling sikrer den nødvendige rekruttering og opprettholdelsen av matproduksjonen over hele landet.

Vi trenger mer sosialdemokrati i landbruket – og en bedre fordeling av midlene i

jordbruksavtalen. Innretningen i fordelingen vil avgjøre kostnaden med jevnstillinga.

Matprodusenten skal løse samfunnsoppdrag! Vederlaget for arbeid må stå i forhold til innsatsen som legges ned.

Jevnstillingsplanen må på plass, på nytt og riktig tallgrunnlag, og bonden likestilles som gjennomsnittlig lønnsinntaker innen 2026.

Forslag fra Trøndelag Arbeiderparti sitt årsmøte

Arbeiderpartiet vil:

- få på plass en jevnstillingsplan på nytt og riktig tallgrunnlag som gir bonden ei inntekt som gjennomsnittlig lønnsinntaker innen 2026.

- umiddelbart starte arbeidet med å lage en plan for å nå 50% sjølforsyning jf. målsettinga i Hurdalsplattformen innen 2026.

Næringspolitikk

Forslagsstiller:

82 Bjørn Ola Aukrust

Forslagsnummer:

N4

Sendt inn:

4.5.2023 kl 14:58

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Forslag:

Styrke sjølforsyningsgraden og at staten må ta matmangelproblematikken på alvor.

Begrunnelse:

Skal vi få langsiktige investeringer så må det skapes forutsigbarhet over mange år. Nå vet ikke bonden lenger enn et år av gangen. Dette kan ikke fortsette. Med en verdenssituasjon som er mer uforutsigbar enn på lenge, hvor vi ser at det blir produsert mindre mat pga krig og klimaforandringer, hvor stor matproduserende land innfører eksport-stopp på matvarer. Vi kan plutselig sitte i en situasjon der vi ikke får kjøpt maten vi treng.

Vi har og en moralsk forpliktelse til å ikke kjøpe mat foran land som har mer bruk for maten. Vi har vedtatt at vi vil ha en selvbergingsgrad på 50 prosent. Da må vi ta et valg som gjør at bønder i vårt distrikt og i hele landet vil fortsette med en svært viktig jobb for oss som nasjon. Vi har ei landbruks-næring der svært mange nå teller på knappene og vurderer å legge ned. Det har ikke det norske samfunnet råd til i det lange løp.

Næringspolitikk

Forslagsstiller:

229 Oskar Tørres Lindstad

Forslagsnummer:

N5

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:19

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:**Begrunnelse:**

I Norge er kun 20 % av landarealet underlagt eierskap av vårt statlige foretak Statskog. Sammenlignet med andre europeiske land er det en forsvinnende liten andel statsgrunn.

Statskog sikrer allmennheten tilgang på naturopplevelser og jakt- og fiskemuligheter, samt bærekraftig utvikling av eiendommer ute i distriktene i Norge. Høsten 2022 kjøpte Statskog AS Meraker Brug, og styrket dermed fellesskapets eiendomsportefølje med en betydelig utmarkseiendom.

Årlig avhendes betydelige utmarkseiendommer i Norge fra private eiere, og da må Statskog være med og utrede mulighetene for ervervelse. Å sikre naturområder i fellesskapets eie, og å forvalte disse til det beste for allmennheten, er et prosjekt av sosialdemokratisk kaliber.

Forslag:

- Arbeiderpartiet ønsker derfor at Statskog utarbeider en strategi for å tilegne seg utmarkseiendommer av vesentlig betydning for allmenne interesser, og at staten sørger for investeringsmidler til å anskaffe disse eiendommene når de havner på markedet.

Kommunalpolitikk

Forslagsstiller:

153 Vanja Grut

Forslagsnummer:

KP1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 12:50

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Vårt lokale demokrati

På Arbeiderpartiets hjemmeside står det at «tjenestene er viktigere enn kommunegrensene» og i Hurdalsplattformen står det at «tiden for å overkjøre lokalsamfunn er over» og at «et levende lokaldemokrati er grunnsteinen i folkestyret og en forutsetning for tillit og legitimitet til det nasjonale folkestyret... Det er kommunene selv som er best i stand til å vurdere hva som trengs mest i deres kommune».

Partiprogrammet snakker varmt om tillitsreform som viktig og riktig for å gi ansatte tid og tillit til å gi brukerne bedre tjenester. Kristiansand Arbeiderparti er helt enig i alt dette. Derfor er det krevende å oppleve at det lokale demokratiet, myndigheten gitt til lokale folkevalgte og prosesser etter oppskrift fra parti og Hurdalsplattformen - settes til side, og at lovlige og demokratisk fattede vedtak fattet i et kommunestyre kan bli overstyrt av regjeringen fordi det ikke passer inn i bildet til en regjeringspartner.

Vi vet at vi står ovenfor store oppgaver i tiden som kommer, at vi har mange utfordringer vi skal løse sammen, og at vi er avhengig av den nevnte tilliten for å få dette til sammen med innbyggerne, de ulike forvaltningsnivåene og næringslivet. Klimakrisen, kampen mot fattigdom og ulikhet, vårt globale solidaritetsansvar med mennesker på flukt. Kristiansand og Agder står med begge beina plantet i grønn industriell vekst, som vi er så avhengige av å lykkes med for å nå klimamålene, jevne ut ulikheter og få flere mennesker inn i jobb. Kristiansand Arbeiderparti ønsker at det er dette som skal ha fokus, ikke å bruke flere år på en mulig reverseringsprosess som hverken Kristiansand bystyre eller Kristiansand Arbeiderparti ønsker.

Det mest alvorlige er likevel tilliten til demokratiet, at vi kan stole på at våre vedtak betyr noe. At et bystyrevetdakt ikke blir overprøvd, eller lovverk endret for å påtvinge en kommune

en annen vilje enn de selv har. Dette gjelder ikke bare Kristiansand, men i aller høyeste grad også resten av landet, for hvor trekker vi grensen neste gang? Skal vi ha tillit, må vi vise tillit. Tillitsreform uten grunnleggende tillit mellom forvaltning og politikk, vil ikke fungere. Viktige oppgaver som venter, avhenger av at vi noen ganger tar vanskelige, men viktige avgjørelser. Da må vi vite at våre vedtak står, at vi er de som best kjenner vår kommune, og at vi er i stand til å fatte egne vedtak, med regjeringen i ryggen. Stortingsrepresentantene bør fristilles ved behandling av lovforslaget da dette ikke er del av Hurdalsplattformen.

Kommunalpolitikk

Forslagsstiller:

20 Jørgen Vik

Forslagsnummer:

KP2

Sendt inn:

4.5.2023 kl 13:34

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Arbeiderparti vil:

- Gi kommunene anledning til å regulere boligutbygging til borettslag eller annen type eierform.
- Fjerne rentefradraget og øke ligningsverdien til 100 prosent for sekundærboliger

Helse- og omsorgspolitik

Forslagsstiller:

Buskerud (Sendt inn av delegat #120)

Forslagsnummer:

H1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 11:32

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Husbankens investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser må styrkes

Forslag til vedtak:

Rammen for investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser må styrkes betydelig i statsbudsjettene framover for å dekke kommunenes behov.

Begrunnelse:

Regjeringen har i Hurdalsplattformen forpliktet seg til å «sørge for investeringstilskudd til kommuner for å sikre tilstrekkelig med sykehjemsboliger og heldøgns omsorgsplasser for de som trenger det».

Norske kommuner rigger seg nå for en situasjon der antall personer over 80 år går fra å være 4,3% av befolkningen i 2020 til å utgjøre 8% i 2040. For å dekke behovet for et heldøgns omsorgstilbud til eldre demente og mennesker med sterke funksjonsnedsettelse må norske kommuner bygge, utvide og rehabilitere sine bygningsmasser.

Per i dag vil ikke tilsagnsrammen på 950 millioner over 6 år til Husbankens «Investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem» kunne fylle forpliktelsene i Hurdalsplattformen. I 2022 mottok Husbanken 147 søknader om investeringstilskudd på til sammen 2,2 milliarder kroner, i tillegg mottok de 190 forespørsler om tilskudd for til sammen 3 milliarder. I 2022 fikk mange kommuner avslag på sine søknader. Husbankens egne tall viser at pågangen er minst like stor i 2023, og de opplyste allerede i januar at de gav avslag på alle nye søknader.

Kommune-Norge må omstrukturere og endre sine omsorgstilbud for å møte veksten av eldre. Det er tid for handling! Drammen kommune er et godt eksempel på en storby som trenger et stort sykehjem og flere boliger med heldøgnsomsorg. Dette medfører store investeringer som kommunen er nødt til å gjennomføre for å kunne gi et godt nok tilbud i fremtiden. En liten kommune som Rollag i Buskerud har et sykehjem som opprinnelig ble bygget på 1960-tallet som må erstattes av et nytt helse- og omsorgssenter. Konsept-planen utarbeidet i dialog med Husbanken viser et investeringsbehov som utgjør 80% av

kommunens totale driftsbudsjett. Uten tilskudd fra Husbanken er ikke prosjektene realiserbare. Og uten disse investeringene vil kommunene verken ha personell eller midler til å drifte sine helse- og omsorgstilbud i en fremtid der den yrkesaktive delen av befolkningen reduseres drastisk.

Dersom dagens investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser ikke styrkes, føres mange kommuner inn i en usikker situasjon med avslag fra Husbanken og en flere års lang ventetid der utfordringene innenfor Helse- og omsorg forblir uavklarte. Arbeiderpartiet bør sørge for at tilsagn om tilskudd og vilkårene for utbetalingen er på plass kort tid etter at en kommune har oppfylt Husbankens søknads- og prosedyrekrav.

Å møte eldrebølgen er fellesskapets ansvar og regjeringen må være en del av det fellesskapet. Sammen kan vi skape trygghet for innbyggerne våre. Bare gjennom å dyrke fellesskapet kan vi nå våre mål.

Helse- og omsorgspolitik

Forslagsstiller:

153 Vanja Grut

Forslagsnummer:

H2

Sendt inn:

4.5.2023 kl 12:48

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Auka fattigdom i Noreg

Det seiste året har vi vore vitne til at fattigdomsproblematikken har auka. Dette skuldast auka matvareprisar, straumprisar, avgifter på drivstoff og anna auke i tenestetilbodet. Dette inneber at fleire står i matkø, nokre frys, born får ikkje delta i aktivitetar. Særleg ille er det ute i distrikta, der folk må bruke bilen for å kome på arbeid. Dei sårbare gruppene er i hovusak einslege med born, uføretrygda og pensjonistar på minstepensjon. Dette må Arbeiderpartiet gjere noko med.

Grunnbeløpet i folketrygda må aukast, slik at ein kjem opp på nivå med Eu's fattigdomsgrense. Alle uføre med restarbeidsevne må få tilrettelagt arbeid, og med betre økonomiske vilkår.

Helse- og omsorgspolitik

Forslagsstiller:

17 Hanne Opdan

Forslagsnummer:

H3

Sendt inn:

4.5.2023 kl 14:01

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Styrking av kommuneøkonomien:

Vi står midt i en dreining i eldreomsorgen, en dreining fra institusjon til hjemmebaserte tjenester.

Skal vi lykkes med omstillingen må kommuneøkonomien styrkes (for å gi nødvendig handlingsrom.)

Helse- og omsorgspolitik

Forslagsstiller:

31 Berit Tidemann Rønning

Forslagsnummer:

H4

Sendt inn:

4.5.2023 kl 14:42

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Innføre rett til sorgmelding for mennesker i sorg som trenger tid for å komme tilbake til arbeidslivet. For eksempel foreldre som har mistet barn. I dag må foreldre i sorg sykemeldes pga psykisk uhelse når de ikke makter å gå tilbake på jobb. Sorg er ikke psykisk uhelse, det er sorg.

Helse- og omsorgspolitik

Forslagsstiller:

Trøndelag (Sendt inn av delegat #223)

Forslagsnummer:

H5

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:19

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

* I større grad legge til rette for et variert boligtilbud og nye boformer som bidrar til at eldre får mulighetene til å bo i en bolig som gir trygghet og er egnet for alderdommen. Dette gjelder også unge demente, Utbedringstilskuddsordningen må derfor styrkes.

* Rammene til Husbankens investeringstilskuddsordning til sykehjem, omsorgsboliger og kategoriboliger må økes allerede nå i revidert nasjonalbudsjett

Helse- og omsorgspolitik

Forslagsstiller:

Trøndelag (Sendt inn av delegat #223)

Forslagsnummer:

H6

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:22

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

* plan for en bærekraftig fastlegeordning som sikrer alle en fastlege og at fastlegen kan bruke mest tid på de som trenger helsehjelp mest.

* Fremtidens helsetjenester trenger et helsefagarbeiderløft. Hele laget av helsearbeidere må brukes og bemanningen må styrkes ved at flere får faste og hele stillinger.

* opptrappingsplan psykisk helse, med etablering av lavterskeltilbud.

Helse- og omsorgspolitik

Forslagsstiller:

218 Anne Berit Støyva Emblem

Forslagsnummer:

H7

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:41

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

- For at kommunene skal greie å utbygge og tilrettelegge eldreomsorgen, må investeringstilskuddet fra staten til å bygge og vedlikeholde sykehjemsplasser og omsorgsboliger med heldøgns omsorg, styrkes betydelig.
- For at kommunene skal greie å utbygge dagtilbud og korttidsavlasning for demente, må også statlig medfinansiering styrkes. Dette tilbudet er også avgjørende for at pårørende får den avlastningen de trenger skal stå i omsorgsoppgavene.

Kultur, idrett og frivillighetspolitikk

Forslagsstiller:

84 Geir Roger Borgedal

Forslagsnummer:

K1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 12:41

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Videreutvikle kulturliv over hele landet og jobbe for en større andel av de statlige midlene til kultur prioriterer i større grad utenfor hovedstadsområdet, og støtte nysatsninger som trenger statlig finansiering som eksempelvis Prøysenhuset og Kunsthall Innlandet.

Kultur, idrett og frivillighetspolitikk

Forslagsstiller:

Trøndelag (Sendt inn av delegat #223)

Forslagsnummer:

K2

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:28

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

* utrede en mulig ny modell for regionalisert tildeling av Kulturdirektoratets statlige kulturmidler for å få en bedre fordeling av kulturmidlene til alle regioner i landet

Barne- og familiepolitikk

Forslagsstiller:

Trøndelag (Sendt inn av delegat #223)

Forslagsnummer:

B1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:18

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

- Med bakgrunn i at det fødes færre barn i Norge, bruker staten per i dag mindre penger enn før på permisjonsordninger til foreldre. Vi bør derfor forlenge fellesperioden med 4 uker.

Energi, klima og miljøpolitikk

Forslagsstiller:

153 Vanja Grut

Forslagsnummer:

E1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 12:52

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Grønne industriområder

Det er viktig at regjeringens mål i Hurdalsplattformen om å tilrettelegge for grønne industriområder og industriparker med internasjonale konkurransefortrinn samordnes med de nødvendige departementer, slik at regjeringen gir tydelige signaler på hvordan grønn industriutvikling, behov for utbygging av fornybar energi og bevaring av natur skal ivaretas. Nødvendig klimaeffekter, som bla innføring av grønn bok, bør innføres som del av helhetsvurderingene.»

Energi, klima og miljøpolitikk

Forslagsstiller:

457 Marius Bismo

Forslagsnummer:

E2

Sendt inn:

4.5.2023 kl 14:16

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

Forslag: Arbeiderpartiet skal jobbe for økt trygghet for flom- og rasutsatte områder ved å senke distriktsandelen

Argumentasjon:

Mange kommuner i Innlandet, og Norge for øvrig, kjenner jevnlig på hvordan det er å leve med fare for naturskader som flom og skred. Min egen region Gudbrandsdalen er svært flomutsatt. Skadene ved disse storflommene er meget kostbare. I tillegg kommer det vi frykter aller mest; faren for at dette går utover liv og helse til våre innbyggere. For slike lokalsamfunn er det å få på plass en god flom- og rasforebygging en nødvendighet.

I dag er distriktsandelen for flom- og rasforebygging minimum 20%. For en kommune som Sel, hvor jeg skal bli ordfører nå i høst, vil dette utgjøre et minimum på 50 millioner. Kanskje mer. I en allerede presset kommuneøkonomi er en slik utgift svært ødeleggende og vil være en stor begrensning for å levere gode tjenester til våre innbyggere. Denne økonomiske belastningen er for en enkeltkommuner uforholdsmessig høy for å trygge fellesskapets verdier.

Gode venner.

Arbeiderpartiet må sørge for å at det er trygt å bo i hele landet, også der det er bratte fjellsider og store elver. Når vi snakker om by og land, hand i hand må det fylles med konkret innhold som betyr noe i hverdagen til hver og en av oss. Og for mange av oss som bor der fjellene er bratte og elvene er store, er distriktsandelen for flom- og rasforebygging en stor utfordring. Jeg har derfor levert inn forslag om at Arbeiderpartiet også her må gå foran, og få distriktsandelen ned – og tryggheten for folk i hele landet opp.

Energi, klima og miljøpolitikk

Forslagsstiller:

288 Eirik Losnegaard Mevik

Forslagsnummer:

E3

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:43

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

I landsdeler med store avstander virker lovforskriften om anleggsbidrag sentraliserende. Bedrifter som må tilknyttes distribusjonsnett med forholdsvis lange avstander vil i dag måtte betale flere titalls millioner kroner i anleggsbidrag, for å få økt kapasiteten tilstrekkelig i henhold til deres behov. Ofte er dette steder med en enkelt hjørnesteinsbedrift som må ta løftet alene, i motsetning til sentrale strøk hvor det kan være flere bedrifter å dele på kostnaden med. Vi må ha en kraftpolitikk som gjør at også distriktsnæringer gis anledning til å utvikle seg og ta del i det grønne skiftet.

Arbeid og sosialpolitikk

Forslagsstiller:

Trøndelag (Sendt inn av delegat #223)

Forslagsnummer:

A1

Sendt inn:

4.5.2023 kl 15:25

Linjenummer:

til

Forslagstype:

Tillegg

Forslaget:

* En innføring av et eget «NAV ung» bør vurderes, der unge uavhengig av ytelse blir fulgt opp av egne konsulenter, og det finnes et sterkt tverrfaglig samarbeid mellom ulike etater og hjelpeinstanser.

- Det må i tillegg må sees på en egen løsning der flere ytelser samles i en "ungdomsyttelse".